

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

(א)	
With G-d's help. 11th of Nissan, 5738	בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח
“When your son will ask you tomorrow, saying, ‘What are the testimonies and the statutes and the judgments that Hashem our G-d commanded you?’” – This question is the question of the wise son, as it is written in the Haggadah: “What does the wise one say? ‘What are the testimonies...’”	פי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם – שאלה זו היא שאלת הבן חכם, כמו שכתוב בהגדה חכם מה הוא אומר מה העדות גו'.
And it is known the emphasis in the discourses of our Rebbes, the Nesi'im, that since he is called by the name “wise” [for true wisdom is the wisdom of Torah], he certainly knows the mitzvos. So what is his question: “What are the testimonies and the statutes and the judgments,” etc.?	וידוע הדיוק בדרושי רבותינו גשיאינו, דמאחר שנקרא בשם חכם [נאמיתית החכמה היא חכמת התורה] הרי הוא בודאי יודע את המצוות, ומהי 'שאלתו מה העדות והחוקים והמשפטים גו'.
And one can add: From the continuation of the verse, “And you shall say to your son...” and it says, “Hashem commanded us to do all these statutes... for our good,” etc., which explains the virtue of fulfilling mitzvos (“for our good...”), it is understood that the meaning of “What are the testimonies...” is: What is the essence of the mitzvos (what virtue is in them)?	ויש להוסיף, דמהמשך הכתוב ואמר לבנה גו' ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה גו' לטוב לנו גו', שמבארים המעלה שבקיום המצוות (לטוב לנו גו'), מובן שפירוש מה העדות גו' הוא מהו ענין המצוות ((איזו מעלה יש בהם).
And it requires explanation: How is it appropriate for a wise son to ask such a question?	ווצריך ביאור, איך שיהי שכן חכם ישאל שאלה כזו.
And even more so it is not understood – for in the explanation about mitzvos (in the response: “And you shall say to your son...”), it mentions two concepts: “Hashem took us out of Egypt...” and “He commanded us... to do all the statutes.”	וביותר אינו מובן, דבהביאור בענין המצוות (בהתשובה דואמר לבנה) אומר שני ענינים. ויוציאנו ה' ממצרים גו' ויצונו גו' לעשות את כל החוקים.
For since He took us out of Egypt, we are subjugated to Him to fulfill His commandments.	דכיון שהוציאנו ממצרים אנו משועבדים אליו לקיים מצוותיו.
And there is another concept in mitzvah observance—that they are for our good all the days, etc.	ועוד ענין בקיום המצוות שהם לטוב לנו כל הימים גו'.
And from the fact that the answer “And you shall say to your son...” explains two concepts, it is understood that both are a novelty to the son.	ומזה שבהתשובה דואמר לבנה מבאר שני הענינים, מובן, ששניהם הם חידוש אצל הבן.

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

<p>And it is not understood: Since he does not know the concept of mitzvos—not only that he does not know that mitzvos are for our good, but he also doesn't even understand the obligation of mitzvah observance as an acceptance of the yoke [of Heaven]—how can he be called by the title “wise son”?</p>	<p>ואינו מוכן, דמאחר שאינו יודע ענין המצוות (לא רק שאינו יודע שהמצוות הם לטוב לנו, אלא שאינו מבין אפילו החיוב דקיום המצוות בדרך קבלת עול), איך קוראים אותו בתואר (בן) חכם.</p>
<p>Also, one must understand (as emphasized in the discourses) that he says: “That Hashem our G-d commanded you”—you and not us.</p>	<p>גם צריך להבין (כמו שמדייק בהדרושים) מה שאומר. אפשר צוה ה' אלקינו אתכם, אתכם ולא אותנו.</p>
<p>And even though he says “Hashem our G-d,” there's no room to err and say he is excluding himself from the collective (G-d forbid).</p>	<p>והגם דעל ידי שאומר ה' אלקינו אין מקום לטעות. שמוציא חס ושלום את עצמו מהקבל.</p>
<p>In any case, it requires explanation: what does it mean that he says “etchem” [you]? For he should have said: “that Hashem our G-d commanded us,” or simply “that Hashem our G-d commanded,” and nothing more.</p>	<p>מכל מקום צריך ביאור מה שאומר אתכם, דהרי ליה למימר אשר צוה ה' אלקינו אותנו, או אשר צוה ה' אלקינו ותו לא.</p>
<p>And the point of the explanation in this (in the discourses) is based on what is known: that the mitzvah-fulfillment of the Patriarchs was (primarily) spiritual service, and the physical action they did was merely a kind of vessel for the spiritual service.</p>	<p>והקודת הביאור בזה בהדרושים, על פי הידוע דקיום המצוות של האבות הנה (בעיקר) עבודה רוחנית, והפעולה שעשו בגשמיית היתה כעין כלי להעבודה הרוחנית.</p>
<p>And the mitzvos that were given at the Giving of the Torah—their primary aspect is action in actual practice. The doing of the mitzvah is not a preparation and vessel for its intention; rather, on the contrary—the action is the main thing.</p>	<p>והמצוות שניתנו במתן תורה, עיקרם הוא העשיה בפועל. דעשיית המצוה היא לא הכנה וכלי לכוננתה, אלא אדרבה, העשיה היא העיקר.</p>
<p>And as in our case—the mitzvah of eating matzah—that even if one meditates on the secret of the mitzvah of matzah, but Heaven forbid the actual deed is lacking, nothing is drawn down. And on the other hand, if one fulfills the mitzvah in actual practice, even without intention, the light is drawn.</p>	<p>וכמו בנדון דידן מצות אכילת מצה, דכאשר יכון בסוד מצות מצה וחס ושלום יחסר הפעל ממש, לא ימשיך מאומה, ולאידך, כשיקיים המצוה בפועל, גם בלא כוונה, ימשיך האור.</p>
<p>And the question of the wise son is: how is it possible to draw down the revelation of the Infinite Light through physical action (of the mitzvos)?</p>	<p>וישאלת הבן חכם היא: איך ממשיכים גילוי אור אין (סוף על ידי מעשה (המצוות)?</p>
<p>And that is what he says: “What are the testimonies...” etc., “that Hashem our G-d commanded you”—you specifically. For since your service (after the Giving of the Torah) is action (and not</p>	<p>וזהו שאומר: מה העדות גו' אשר צוה ה' אלקינו אתכם, אתכם דוקא, דכיון שהעבודה שלכם (לאחר מתן תורה) היא עשיה (ולא עבודה רוחנית כעבודת</p>

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בך מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

<p>spiritual service like the service of the Patriarchs), how can such a service draw down revelation of the Infinite Light?</p>	<p>האבות), איך נמשך גילוי אור אין סוף על ידי עבודה זו?</p>
<p>And the answer (“And you shall say to your son”): “We were slaves to Pharaoh in Egypt and Hashem took us out of Egypt...” etc., “And Hashem commanded us to do all these statutes...” etc.</p>	<p>והתשובה (ואמרת לבנך): עבדים היינו לפרעה במצרים ויציאנו ה' ממצרים גו', וצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה גו' היא.</p>
<p>That the Egyptian exile and the Exodus were a preparation for the Giving of the Torah. And at the Giving of the Torah, the power was given that through physical mitzvos (“to do all these statutes...” — precisely to do), they will draw down revelations higher than the revelations drawn down by the Patriarchs through their spiritual service—even to the drawing down of the Essence.</p>	<p>דגלות מצרים ויציאת מצרים היו הכנה למתן תורה, ובמתן תורה ניתן הפח שעל ידי מצוות מעשיות (לעשות את כל החוקים גו', לעשות דייקא) משיכו המשכות למעלה יותר מהמשכות שהמשיכו האבות על ידי עבודה רוחנית שלהם, ועד להמשכת העצמות.</p>
<p>And it is necessary to understand: For seemingly, in the above explanation—that the wise son’s question is specifically about the mitzvos that are after the Giving of the Torah—this is only an explanation for the fact that after saying “that Hashem our G-d commanded,” he adds “you,” in order to emphasize that his question is not about the mitzvos of the Patriarchs, but rather about the mitzvos that Hashem our G-d commanded you after the Giving of the Torah.</p>	<p>ב) וצריך להבין, דלקאורה, בביאור הנ"ל ששאלת הבן חכם היא על המצוות שלאחר מתן תורה דוקא, הוא ביאור רק על זה שלאחר שאמר אשר צוה ה' אלקינו הוא מוסיף אתכם, בכדי להדגיש ששאלתו היא לא על המצוות דהאבות, כי אם על המצוות אשר צוה ה' אלקינו אתכם לאחר מתן תורה.</p>
<p>But this would have seemingly been understood also if he had said it in a more inclusive language: “that Hashem our G-d commanded us.”</p>	<p>אבל זה הנה מוכן לכאורה גם כשהנה אומר בלשון כולל יותר: אשר צוה ה' אלקינו אותנו.</p>
<p>Also, it is necessary to understand his saying: “What are the testimonies and the statutes and the judgments?” For since his question is about the totality of the mitzvos, he should have said “What are the mitzvos” (or something similar). Why does he specify: testimonies, statutes, and judgments?</p>	<p>גם צריך להבין אומרו: מה העדות והחוקים והמשפטים? דמאחר ששאלתו היא על כללות המצוות, הרי ליה למימר: מה המצוות (וכיוצא בזה), ולמה מפרט: עדות, חוקים, ומשפטים?</p>
<p>Especially since the distinction between the categories of edos, chukim, and mishpatim is according to the intention of the mitzvos—[that the mitzvos which are chukim must be fulfilled because they are a decree of the Holy One, blessed be He (“I have decreed a decree”)...]</p>	<p>ובפרט שהחילוק דהסוגים עדות, חוקים, ומשפטים הוא בכונת המצוות [שהמצוות דחוקים צריכים לקיימם מפני...] (“שהם צווי הקדוש ברוך הוא” “גזירה גזרת”)</p>
<p>And the mitzvos of edos and mishpatim must also be fulfilled because of their rationale], and the question “What are the testimonies...” etc., is about the drawing down [of Divine light] that is through the action of the mitzvos.</p>	<p>והמצוות דעדות ומשפטים צריכים לקיימם גם מצד הטעם, והשאלה מה העדות גו' היא על ההמשכה שעל ידי מעשה המצוות.</p>

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בך מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

<p>Also, it is necessary to understand that the wise son's question is about all three categories of mitzvos—(edos, chukim, and mishpatim)—yet in the answer, “And He commanded us... to do all these statutes,” it only mentions chukim.</p>	<p>גם צריך להבין, ששאלת הבן היא על כל ג' הסוגים דמצוות (עדות, חוקים, ומשפטים), ובהתשובה וצוננו גו' לעשות את כל החוקים גו' מזכיר רק חוקים.</p>
<p>Also, it is necessary to understand that the distinction between the three categories—edos, chukim, and mishpatim—is: Mishpatim are the mitzvos that are obligated by logic (such as theft, robbery, honoring father and mother).</p>	<p>גם צריך להבין, דהחילוק בג' הסוגים: עדות, חוקים, ומשפטים, הוא: שמשפטים הם המצוות שמחוייבים (מצד השכל) כמו גזל, גנבה, כיבוד אב ואם.</p>
<p>And edos are the mitzvos that are a sign and a reminder (such as Shabbos, Pesach, Sukkah, and Tefillin)—these mitzvos, although the intellect by itself (if not for the Torah's command) would not obligate them [and not like the mitzvos of mishpatim, which even if the Torah had not been given, we would still learn modesty from a cat and honesty from an ant].</p>	<p>ועדות הם המצוות שהם אות וזכרון (כמו שבת, פסח, סוכה, ותפילין), דמצוות אלו, הגם שהשכל מצד עצמו (ללי צווי התורה) לא הנה מחייבם [ודלא פהמצוות דמשפטים שאלמלא ניתנה תורה היינו למידין צניעות], מחתול וגזל מנמלה.</p>
<p>Nevertheless, after the Torah commanded them, the intellect agrees with them. But chukim are the mitzvos which even after the Torah has commanded them, have no place in logic—they are only “a statute I have decreed, a decree I have issued.”</p>	<p>מכל מקום, לאחר שהתורה צוה עליהם, השכל מסכים לזה; וחוקים הם המצוות שגם לאחר שהתורה צוה עליהם אין להם מקום בשכל, והם רק בדרך חקקה חקקתי, גזירה גזרתי.</p>
<p>And according to this, it should have said, seemingly: mishpatim, edos, and chukim (in the order from lower to higher), or chukim, edos, and mishpatim (in the order from higher to lower). But the order in the verse is edos, chukim, and mishpatim.</p>	<p>ועל פי זה, הנה צריך לומר לכאורה: משפטים, עדות, וחוקים (בסדר דמלמטה למעלה) או: חוקים, עדות, ומשפטים (בסדר דמלמעלה למטה), והסדר בכתוב הוא: עדות, חוקים, ומשפטים.</p>
<p>(ג)</p>	
<p>And this will be understood by first introducing what was explained by the honored holiness of my teacher and father-in-law, the Rebbe, in his maamar beginning with “This” (which he said on the first Pesach after arriving in the United States to settle there), in his explanation of the precise wording in the wise son's question where it is written: “etchem”—that in his saying “etchem” (and not “otanu”), it appears, seemingly, similar to the wicked son.</p>	<p>ויובן זה בהקדים מה שבאר כבוד קדושת מורי ורבי אדמו"ר במאמרו דבור המתחיל "זה" (שאמרו בהג הפסח הראשון בבואו לארצות הברית על מנת לדור), בהדייק שבשאלת הבן חכם פתיב אתכם, דבנה שאומר אתכם (ולא אותנו) הוא דומה לכאורה להבן רשע.</p>
<p>And he adds in the maamar that even though the wise son says “Hashem our G-d,” meaning that he includes himself among the Jewish people and accepts upon himself the yoke of Heaven, that relates only to the main principle.</p>	<p>ומוסיף בהמאמר, דהגם שהבן חכם אומר "ה' אלקינו", שהוא מכניס עצמו בכלל ישראל ומקבל עליו עול מלכות שמים, הרי זהו בנוגע להעיקר.</p>
<p>But when it comes to the details of the matters—edos, chukim, and mishpatim—he says “etchem.”</p>	<p>אבל בנוגע לפרטי הענינים דעדות, חוקים, ומשפטים, "הוא אומר אתכם".</p>

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בך מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

<p>From the wording of the maamar it is implied that the emphasis on his saying “etchem” is not only because it requires explanation why he says “etchem,” but also because in his saying “etchem” and not “otanu,” this gives room to mistakenly think that his statement “Hashem our G-d” and his including himself in the collective is only in regard to the fundamental—acceptance of the yoke of Heaven—but when it comes to the specific details of edos, chukim, and mishpatim, he excludes himself from the collective.</p>	<p>דמלשון המאמר משמע שהדייק בזה שאומר "אתכם" הוא לא רק שצריך ביאור למה אומר "אתכם", אלא גם כי בזה שאומר "אתכם" ולא "אנתנו", שיעל ידי זה יש מקום לטעות דזה שאומר "אלקינו" ומכניס עצמו בכלל, הוא רק בנוגע להעיקר (קבלת עול מלכות שמים) אבל בנוגע לפרטי הענינים דעדות וחוקים ומשפטים הוא מוציא את עצמו מהכלל.</p>
<p>And it can be said, the explanation in this is: that in mitzvos, there are two aspects. One: that the mitzvos are the command of Hashem—this aspect exists equally in all mitzvos; and the second: that the mitzvos are divided into three categories: edos, chukim, and mishpatim.</p>	<p>ויש לומר הביאור בזה, דבמצוות שני ענינים. זה ששמצוות הם צווי השם, דענין זה הוא בכל המצוות בשוה, וזה ששמצוות נחלקות בג' סוגים: עדות, חוקים, ומשפטים.</p>
<p>And these two aspects are also found in the fulfillment of mitzvos: in the intention in mitzvos, there are two aspects.</p>	<p>וישני ענינים אלה הם גם בקיום המצוות. דבכפונת המצוות, שני ענינים.</p>
<p>A general intention—to fulfill the command of Hashem. This intention is equal in all mitzvos.</p>	<p>כפונת כללית – לקיים צווי השם, דכפונת זו היא בכל המצוות בשוה.</p>
<p>And specific intent—the fulfillment of the commandment because it is a testimony (a sign and a remembrance) about some matter.</p>	<p>וכפונת פרטית – קיום המצוה מפני שהיא עדות (אות, וזכרון) על איזה ענין.</p>
<p>Or because it is a statute and a decree, or because it is also obligatory from the standpoint of reason. And the question of the wise son: “What are the testimonies and the statutes and the laws?”— since all the commandments are the command of Hashem, what difference does it make—this matter of testimonies, statutes, and laws? Therefore the Maamar is precise: that even after he says “Elokeinu,” there is room to err regarding the details of the matters of testimonies, statutes, and laws, he (God forbid) removes himself from the general category. And in order to negate this error—it therefore says: “us.”</p>	<p>אומפני שהיא חוקה וגזירה, או מפני שמחויבת גם מצד השכל. ושאלת הבן חכם: מה העדות והחוקים והמשפטים היא—דכיון שכל המצוות הם צווי השם, מה באגע הענין דעדות חוקים ומשפטים? ולכן מדייק בהמאמר: דגם לאחר שאומר “אלקינו,” יש מקום לטעות שבנוגע לפרטי הענינים דעדות חוקים ומשפטים, הוא מוציא חס ושלום את עצמו מהכלל. ובכדי לשלול טעות זו—הני ליה למימר: אותנו.</p>
<p>(7)</p>	

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בך מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

<p>And this will be understood according to what is explained in the aforementioned Maamar: that the concepts of testimonies, statutes, and laws exist within all the commandments. That even commandments that are statutes and laws are also called by the name “testimonies” [as it is written: “He established a testimony in Yaakov...” (Tehillim 78:5)]. And similarly with regard to statutes, that even in commandments that have a reason (testimonies or even laws), the reason applies only to the general idea of the commandment, but not to its particulars, and the particulars are in the manner of: “A statute I have enacted, a decree I have issued.” And similarly with regard to laws—that even in the commandments of testimonies and statutes there is the aspect of laws [see also Rambam, Hilchos Me’ilah 8:8].</p>	<p>ויובן זה על פי המבואר במאמר הנ"ל: שאף גם הענינים דעדות חוקים ומשפטים הם בכל המצוות. שגם המצוות דחוקים ומשפטים נקראים בשם “עדות” [כמו שכתוב: “ונקם עדות בניעקב...” (תהלים ע"ח:ה)], ועל דרך זה הוא בנוגע לחוקים—שגם בהמצוות שיש בהם טעם (עדות ואפלו משפטים), הטעם הוא רק על כללות המצוה ולא על הפרטים, והפרטים הם באופן ד—“חוקה חקתי, גזירה גזרתי.” ועל דרך זה הוא בנוגע למשפטים—שגם בהמצוות דעדות וחוקים יש הענין דמשפטים.</p>
<p>And the idea is as follows: in the revelation of G-dliness effected by the commandments, there are three general levels—(1) the light that enclothes itself within the worlds, which generally is the “filling” light (or ha-memalei); (2) the light that transcends being enclosed in the worlds but is still related to them, which is generally the “surrounding” light (or ha-soveiv); and (3) the essence of the Infinite Light (Atzmus Or Ein Sof) that is completely beyond relation to the worlds. The filling light can also be grasped by the intellect, and therefore its drawing-down is via the aspect of laws—intellectual comprehension. The surrounding light cannot be grasped with affirmative understanding, only through negative knowledge—that one understands and comprehends that this light cannot be grasped intellectually; this is the idea of the nullification of intellectual grasp. Therefore, the drawing-down of the surrounding light is through the fulfillment of statutes—whose whole concept is that he nullifies his intellect: “You have no permission to question” [Midrash Tanchuma, Chukas 8].</p>	<p>והענין הוא: דבגילוי אלקות שעל ידי המצוות יש ג' מדרגות בכללות: (1) אור המתלבש בעולמות, דבכללות מהתלבשות בעולמות אבן שייך לעולמות, דבכללות הוא אור הסובב; (3) ועצמות אור אין סוף שקלמעה משייכות לעולמות. ואור הממלא מושג גם בשכל, ולכן המשכתו היא על ידי הענין דמשפטים—השגת השכל. ואור הסובב—אין שייך בו השגת החיוב, אלא רק ידיעת השלילה: דזה שהוא יודע ומבין שבאור זה אי אפשר להיות השגת השכל—הוא ענין ביטול ההשגה. ולכן המשכת אור הסובב היא על ידי קיום החוקים, שענינם הוא שמבטל את שכלו: “אין לה רשות [להרהר] מדרש תנחומא חקת ח’</p>
<p>But regarding the Essence of the Infinite Light, which is not within the category of being related to the worlds, it is not appropriate to say even that it is beyond intellectual comprehension. As explained in Tanya, one who says about the Holy One, blessed be He, that “it is impossible to comprehend Him” is like one saying about a lofty</p>	<p>ובעצמות אור אין סוף שאינו בגדר שייכות לעולמות—אין שייך לומר גם שהוא משלל מהשגת השכל. וכמבואר בתנא: שהאומר על הקדוש ברוך הוא שאי אפשר להשיגו—הוא כאומר על איזו חכמה רמה ועמוקה שאי אפשר למששה בידיים, שכל השומע יצחק לו.</p>

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בנך מחזר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

<p>and deep wisdom that “it is impossible to touch it with one’s hands”—and all who hear him would laugh.</p>	
<p>For the concept of <i>negation</i>, where one says about a certain thing that it is negated from another thing, is applicable specifically to things that have a relationship between them; but intellect and tangible sensation are two entirely separate matters, between which there is no relationship.</p>	<p>פי ענגן השלילה, שאומרים על איזה דבר שהוא משלל מדבר שני, שייך דוקא בדברים שיש יחס ביניהם, והשכל והמישוש הם שני ענגנים נבדלים לגמרי, שאין יחס ביניהם.</p>
<p>[And perhaps one may add: that in the analogy of intellect and sensation—since both are limited created things—there is a relationship between them. But this is not the case in the analog.]</p>	<p>ואולי יש להוסיף, שבמשל דשכל ומישוש, פיון] ששניהם הם נבראים מגבלים, יש יחס ביניהם, מה [שאין פן בנמשל</p>
<p>And therefore, the statement that it is impossible to grasp Hashem is even more so than saying it’s impossible to feel an idea with one’s hands.</p>	<p>ולכן, זה שאין שייך לומר על הקדוש ברוך הוא שאי אפשר להשיגו, הוא יותר מזה שאין שייך לומר על סברא שכלית שאי אפשר למששה בידים</p>
<p>And therefore, the drawing down of the Essence of the Infinite Light is not even through the aspect of <i>chukim</i>—nullification of intellect—for relative to the Essence of the Infinite Light, even negation of intellect does not apply.</p>	<p>ולכן, המשכת עצמות אור אין סוף אינה גם על ידי ענגן החוקים, ביטול השכל, פיון שלגבי עצמות אור אין סוף אין שייך לומר גם הענגן דשלילת השכל</p>
<p>And the reason that through <i>mitzvos</i> there is a drawing down of the Essence of the Infinite Light is because the <i>mitzvos</i> are the will and command of the Essence.</p>	<p>ונה שפעל ידי המצות הוא המשכת עצמות אור אין סוף, הוא מפני שהמצות הם רצון וצווי העצמות</p>
<p>And this is the concept of the edos among the <i>mitzvos</i>—that the fact that all the <i>mitzvos</i> (even the <i>mitzvos</i> of <i>chukim</i> and <i>mishpatim</i>) are called by the name edos, is because they draw down and reveal the essential concealment of the Essence of the Infinite Light, which is higher even than Sovev.</p>	<p>וזהו ענגן העדות שבמצות, דנה שכל המצות (גם המצות דחוקים ומשפטים) נקראים בשם עדות, הוא לפי שהם ממשיכים ומגלים העלם העצמי דעצמות אור אין סוף, שלמעלה גם מסוכב</p>
<p>For just as the concept of testimony in the simple sense is only about something that is hidden, for something that is revealed there is no place for testimony—since it is already revealed, and even for something that is bound to be revealed, testimony is not required—</p>	<p>דכמו שענגן העדות בפשטות הוא על דבר הנעלם דוקא, דעל דבר הגלוי אין שייך עדות, מפיון שהוא גלוי, ואפלו על מילתא דעבידא לאגלווי אין צריך עדות,</p>
<p>So too it is in spirituality: Memaleh-light is something revealed and graspable by the intellect. And Sovev-light, which is beyond being enclosed in the worlds, is something “bound to be revealed” (a concealment that is relevant to revelation), for through comprehension of Memaleh-light which is enclosed in the</p>	<p>על דרך זה הוא ברוחניות, דאור הממלא הוא דבר הגלוי, שמושג בשכל, ואור הסוכב שלמעלה מהתלבשות בעולמות הוא מילתא דעבידא לאגלווי ((העלם ששייך לגילוי</p>

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בך מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

worlds—since it is merely a radiance (as is proven by the very fact that it is in enclothement)—	
One comes to the knowledge that there exists a light that is wondrous and beyond the worlds—that it is the source from which is drawn the radiance that is in enclothement.	פי על ידי ההשגה באור המלא, שמתלבש בעולמות, שהוא הארה בלבד (כדמוכח מזה גופא שהוא בהתלבשות), באים לידי ידיעה שי'שנו אור שהוא מלא מעולמות, שהוא המקור שממנו נמשך ההארה שבהתלבשות.
And the concept of testimony is in regard to the Essence of the Infinite Light , which is higher even than Sovev —for it is completely hidden.	וענין העדות הוא בעצמות אור אין סוף, שקלמעה גם מסובב, שהוא נעלם לגמרי.
And this is why all the mitzvos are called edos —because they draw down and reveal the Essence of the Infinite Light , which is higher even than Sovev .	וזהו מה שקל המצוות נקראים עדות, לפי שהם ממשיכים ומגלים עצמות אור אין סוף שקלמעה גם מסובב.
(ה)	
And the explanation of the superiority of edos over chukim , in more detail—even though in chukim as well it is openly felt that they are His will, may He be blessed, a will that is above reason—will be understood according to what is written in the maamar, that “ chukim ” is from the expression of engraving.	וביאור המעלה דעדות על חוקים, בפרטיות יותר, אף שגם בחוקים נרשש בגילוי שהם רצונו יתברך, רצון שקלמעה מטעם, יובן על פי מה שכתוב בהמאמר ששש "חוקים" הוא מלשון חקיקה.
And from the continuation of the ideas in the maamar, it is implied that there are two aspects in this: the concept of engraving above , as it explains in the maamar that the superiority of engraved letters over written letters is that engraved letters are not something additional to the essence , and it explains that this is the level of Kesser .	ומהמשך הענינים שבהמאמר משמע דשני ענינים בזה: ענין החקיקה למעלה, כמו שמבאר בהמאמר דמעלת אותיות החקיקה על אותיות הכתיבה, היא שאותיות החקיקה אינם דבר נוסף על העצם, ומבאר שזהו בחינת הכתר.
And one may say: that this aspect of Kesser (Sovev) is like engraved letters—which are not something added to the essence—is because the revelation and light of Memaleh , being that it is a revelation with limitation and not like the essence, is like something added to the essence .	ויש לומר, דזה שהכתר (סובב) הוא דוגמת אותיות החקיקה, שאינם דבר נוסף על העצם, הוא, שהגילוי ואור המלא, להיותו גילוי שבחינת גבול ולא כמו העצם, הוא כמו דבר נוסף על העצם.
But the revelation of the light of Sovev , being that it is without limitation , like the essence—it is not something additional to the essence.	והגילוי דאור הסובב, להיותו בלי גבול כמו העצם, אינו דבר נוסף על העצם.
And another concept in chukim being from the term engraving: that through the chukim there becomes in the world the matter of engraving .	ועוד ענין ב"חוקים" מלשון "חקיקה" – שעל ידי החוקים נעשה בעולם ענין החקיקה.

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בנה מחזר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

<p>As it is taught in the Midrash on the verse: “If not for My covenant day and night, the laws of heaven and earth I would not have placed”—the chukim, through which I engraved the heavens and the earth.</p>	<p>בְּדַאִיתָא בְּמִדְרַשׁ עַל פְּסוּק: "אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה, חֻקֹּת שָׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי" – חֻקִּים שְׂבָהֶם חֻקֹּתַי אֵת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ.</p>
<p>And it is explained in the maamar that the matter of “I engraved the heavens and earth” is the bitul (self-nullification) that occurs in the world, through the drawing down of Sovev—engraving from above.</p>	<p>וּמְבָאָר בְּהַמָּאמָר, דְּעֵנִינוּ "חֻקֹּתַי שָׁמַיִם וָאָרֶץ" הוּא הַבְּטוּל שְׁנַעֲשֶׂה בְּעוֹלָם, עַל יְדֵי הַמְּשַׁכֵּת הַסּוֹבֵב, חֻקִּיקָה דְלִמְעַלָּה.</p>
<p>And behold, also in engraving—through engraving there is a change made in the object that is engraved, which is not like it was originally.</p>	<p>וְהִנֵּה, גַּם בְּחֻקִּיקָה, עַל יְדֵי חֻקִּיקָה נַעֲשֶׂה שִׁינוּי בְּהַדְבָּר שְׂחֻקְקִין בּוֹ, שְׂאִינוּ כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּתַחֲלֵה.</p>
<p>Like the engraving of letters in stone: originally the stone was plain, and now it is shaped with letters.</p>	<p>וּכְמוֹ בְּחֻקִּיקַת אוֹתִיּוֹת בְּאֶבֶן, שְׂבִתְחִילָה הָיָה הָאֶבֶן פְּשוּט, וְעַכְשָׁו הוּא מְצוּיָר בְּאוֹתִיּוֹת.</p>
<p>[And especially when the engraving is in a bright and shining stone, where through the engraving there is a reduction in the brightness and luster of the stone—at the place of the engraving, it does not shine as much.]</p>	<p>וּבְפָרֵט כְּשֶׁהַחֻקִּיקָה הִיא בְּאֶבֶן הַבְּהִיר וּמְבִהִיק, שְׂעַל יְדֵי חֻקִּיקָה נַעֲשֶׂה שִׁינוּי בְּהַבְּהִירוֹת וְהַהִבְהָקָה שֶׁל [הָאֶבֶן, שְׂבְּמִקּוֹם חֻקִּיקָה אֵינוּ מְבִהִיק כָּל כָּף].</p>
<p>And another concept in this [in addition to the change (descent) caused in the stone through the engraving] is that engraving is related to the void that is lacking in the stone—meaning, the engraving itself is like the opposite of the stone.</p>	<p>וְעוֹד עֵנִינוּ בְּזֶה [נוֹסֵף לְהַשִּׁינוּי (יְרִידָה) שְׁנַעֲשֶׂה בְּאֶבֶן עַל יְדֵי חֻקִּיקָה], שֶׁהַחֻקִּיקָה הִיא קְשׁוּרָה בְּהַחֲלָל שְׁנֹחֵסֵר בְּאֶבֶן, הֵינּוּ שֶׁהַחֻקִּיקָה עֲצֻמָּה הִיא כְּמוֹ הַיִּפּוֹד הָאֶבֶן.</p>
<p>And one may say that these two concepts exist also in the analogy of the Or HaSovev—that the descent of the light to be “surrounding all worlds” is like the change and descent made in the stone, that it is no longer plain (and does not shine so much) like it was originally.</p>	<p>וְיֵשׁ לוֹמֵר, דְּשְׁנֵי עֲנִינִים אֵלוֹ הֵם גַּם בְּהַנְמָשָׁל דְּאוֹר הַסּוֹבֵב. שֶׁהַיְרִידָה בְּאוֹר לְהִיּוֹת סוֹבֵב לְעֻלְמִין הוּא דוֹגְמַת הַשִּׁינוּי וְהַיְרִידָה שְׁנַעֲשֶׂה בְּאֶבֶן, שְׂאִינוּ פְּשוּט (וְאֵינוּ יָמִיר וּמְבִהִיק כָּל כָּף) כְּמוֹ שֶׁהָיָה תַּחֲלֵה.</p>
<p>And through this, there is created space for the world (which is created from the Sovev-light), for the existence of the world (from the word concealment) is the opposite of the revelation of light—similar to the engraving which removes from the stone.</p>	<p>וְעַל יְדֵי זֶה נַעֲשִׂית נְתִינַת מְקוֹם לְעוֹלָם (שְׂמַתְהֵנָּה מְאוֹר הַסּוֹבֵב), שְׂמְצִיאוֹת הָעוֹלָם (מְלִשׁוֹן הָעֵלָם) הוּא הַיִּפּוֹד גִּילוּי הָאוֹר, בְּדוֹגְמַת חֻקִּיקָה שְׁנֹחֵסֵר מִהָאֶבֶן.</p>
<p>And one may say that in a similar way it is also with chukim—that the fact that they are called by the name chukim, from the expression engraving, is because of the two aforementioned aspects.</p>	<p>וְיֵשׁ לוֹמֵר, שְׂעַל דְּרָף זֶה הוּא גַּם בְּחוקִים, דְּזֶה שְׂנִקְרָאִים בְּשֵׁם "חוקים" מְלִשׁוֹן "חֻקִּיקָה", הוּא מְעַד שְׁנֵי עֲנִינִים הֵנ"ל.</p>

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

<p>And the idea is, that the meaning of chukah is as the Sages said: “A statute I have engraved, a decree I have issued, and you have no permission to question it.”</p>	<p>והענין הוא, דפירוש "חוקה" הוא כמאמר רז"ל: "חוקה חקקתי, גזירה גזרתי, ואין לה רשות להרהר".</p>
<p>For there are two aspects in this: that the will expressed in chukim is not (as it is in its essence), but in a state of descent, as it were, to negate the intellect ("you have no permission to question")—</p>	<p>דשני ענינים בזה: שהרצון דחוקים הוא (לא כמו שהיא בעצמותו, אלא) בבחינת ירידה, כבכול, לשלול את (השכל אין לה רשות להרהר).</p>
<p>Similar to the change and descent made in the stone through engraving.</p>	<p>בדוגמת השינוי והירידה שנעשה באבן על ידי החקיקה.</p>
<p>And that the intellect which the will negates is in such a way that its understanding and comprehension is the opposite of the will—therefore it must be negated, and we say: "You have no permission to question."</p>	<p>ושהשכל שהרצון שולל אותו, הוא באופן שההבנה וההשגה שלו היא היפך הרצון, שלכן צריך לשלול "ולומר" אין לה רשות להרהר.</p>
<p>And according to this, the superiority of edos compared to chukim is better understood: for the concept of chukim is the will of the mitzvos as it is in a state of descent—to negate things (intellect) that are opposed;</p>	<p>ועל פי זה תובן יותר המעלה ד"עדות" לגבי "חוקים", דענין החוקים הוא הרצון דמצות כמו שהיא בבחינת ירידה לשלול הענינים (השכל) שהם הפכים.</p>
<p>but the concept of edos is the will of the mitzvos as it is in its essence.</p>	<p>וענין העדות הוא הרצון דמצות כמו שהיא בעצמותו.</p>
<p>(1)</p>	
<p>And behold, just as above the distinction between edos and chukim and mishpatim is that chukim and mishpatim are within the light that is related to the worlds—[only that mishpatim are in the light that enclothes within the worlds (memaleh), and chukim are in the light that is above enclothement (sovev)]—</p>	<p>והנה, כמו שלמעלה החילוק שבין עדות לחוקים ומשפטים הוא: דחוקים ומשפטים הם באור השייך לעולמות [אלא שמשפטים הם באור המתלבש בעולמות (ממלא), וחוקים הם באור שלמעלה (מהתלבשות סובב)],</p>
<p>whereas edos are in the Essence of the Infinite Light, which is beyond any relationship to the worlds—</p>	<p>ועדות הם בעצמות אור אין סוף, שלמעלה משייכות לעולמות.</p>
<p>in a similar way, so it is also in the service of man: chukim and mishpatim exist within the intellect of the person (or at least in the level of the soul that relates to intellect)—his contemplation.</p>	<p>על דרך זה הוא גם בעבודת האדם, דחוקים ומשפטים הם בשכל שבאדם (או על כל פנים בדרגת הנשמה ששייכת לשכל), התבוננות.</p>
<p>[Only that in mishpatim, the contemplation is in the reasons for the mitzvos—including also contemplation that even chukim have reason, only that their reason is in His wisdom, may He be blessed, and does not extend into created intellect.</p>	<p>אלא שבמשפטים, ההתבוננות היא בטעמי המצות, כולל גם ההתבוננות בזה שגם המצות דחוקים יש להם טעם, אלא שהטעם דמצות אלו הוא בהקמתו יתברך. [ולא נמשך בשכל הנבראים].</p>

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בך מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

And the contemplation in chukim is that all mitzvos (even mishpatim) are His will, may He be blessed—a will that is above reason—even above the reasons in His blessed wisdom.	וההתבוננות דחוקים היא: שכל המצוות (גם המצוות דמשפטים) הם רצונו יתברך, רצון שלמעלה מטעם, [למעלה גם מהטעמים שבחכמתו יתברך].
But the matter of edos is in the person himself —as it is written: “ <i>You are My witnesses</i> ”—meaning, you yourselves .	וענין עדות הוא באדם עצמו, כמו שכתוב: “אתם עדי”, דפירוש “אתם” הוא: אתם בעצמכם.
For since every Jew—his soul is an actual part of G-d above, and the root of souls is in the Essence (higher even than the source of Torah and mitzvos)—	דכיון שכל אחד מישראל נשמתו היא חלק אלוהי ממעל ממש, ושרש הנשמות הוא בעצמות (ולמעלה), (יותר מהשרש דתורה ומצוות
therefore, the very existence of Israel testifies to the Essence .	לכן, עצם מציאותם דישׂראל מעידה על העצמות
Only that the revelation of the soul’s root is through the edos of the mitzvos.	אלא שהגילוי דשרש הנשמה הוא על ידי העדות דהמצוות.
(ז)	
And one may say that the primary aspect of mitzvos is that they are testimonies (edos) —the drawing down of the Essence of the Infinite Light.	ויש לומר, דעיקר ענינם של המצוות הוא שהם עדות, דמשכת עצמות אור אין סוף.
And the concept of chukim and mishpatim within the mitzvos (drawing down of Sovev-light and Memaleh-light) is that the intention in drawing down the Essence through mitzvos is that the drawing should be in revelation .	וענין החוקים והמשפטים דמצוות (המשכת אור הסובב ואור הממלא) הוא, פי הכוונה בהמשכת העצמות ששל ידי המצוות היא שההמשכה תהיה בגילוי
And since the Essence is beyond revelation, therefore the revelation of the drawing down of the Essence (edos) is through the Sovev-light and Memaleh-light (chukim and mishpatim)—which are revelations .	וכיון שהעצמות הוא למעלה מגילוי, לכן הגילוי דהמשכת העצמות (עדות) הוא על ידי אור הסובב ואור הממלא (חוקים ומשפטים), גילויים
And this is the reason for the order of these three aspects: edos , chukim , and mishpatim —that first is the concept of edos : the drawing down of the Essence ;	וזהו שהסדר דג' ענינים אלו הוא: עדות, חוקים, ומשפטים, שבתחלה הוא ענין העדות – המשכת העצמות
and afterwards, in order that the drawing down should be revealed , it is through the revelation and the Sovev-light that is drawn through the concept of chukim in the mitzvos;	ואחר כך, בכדי שההמשכה תהיה בגילוי, הוא על ידי הגילוי ואור הסובב שנמשך על ידי ענין החוקים שבמצוות
and then, in order that the revelation should be internalized , it is through the revelation and the Memaleh-light that is drawn through the concept of mishpatim in the mitzvos.	ואחר כך, בכדי שהגילוי יהיה בפנימיות, הוא על ידי הגילוי ואור הממלא שנמשך על ידי ענין המשפטים שבמצוות

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

And according to this, one can say that what was implied at the beginning of the maamar—that the question of the wise son “What are the edos and the chukim and the mishpatim...” is—	ועל פי זה יש לומר, דזה שמשמע בתחלת המאמר, ישאלת הבן חכם "מה העדות והחוקים והמשפטים" —גו" היא
since all mitzvos are the commands of Hashem, why are they divided into edos, chukim, and mishpatim (as explained above, section 3)—	דכיון שכל המצוות הם ציווי השם, למה הן נחלקות (בעדות, חוקים, ומשפטים) (כנ"ל סעיף ג')
this also relates to the explanation (later in the maamar) that the question of the wise son is: how is Divine revelation drawn down through mitzvos after Matan Torah , whose primary quality is practical action .	הוא גם להביאור (שבהמשך המאמר) דשאלת הבן חכם היא: איך נמשך גילוי אלקות על ידי המצוות. שאלתה מתן תורה, שעיקרן הוא עשייה בפועל
And the idea is: that through the act of mitzvos, Divinity is drawn down —this is not a wonder, since the mitzvos are the will of the Holy One, blessed be He.	והענין הוא, דזה שעל ידי מעשה המצוות נעשית המשכת אלקות — אין זה פלא, מכיון שהמצוות הם רצון הקדוש ברוך הוא
And the wise son’s question is about how through physical action of mitzvos, revelation of G-dliness happens—	וישאלת הבן חכם היא על זה שעל ידי מעשה המצוות — נמשך גילוי אלקות
for revelation would seem to relate to spiritual service , and not to physical deed .	דענין הגילוי שייך לכאורה לעבודה רוחנית ולא לעשייה גשמית
Therefore, he says: “ What are the edos and the chukim and the mishpatim ”, and not: “What are the mitzvos” (or something similar)—	ולכן אומר "מה העדות והחוקים והמשפטים" גו', ולא ("מה המצוות") (וכיוצא בזה)
because that through mitzvos G-dliness is drawn down—this is due to the shared point in all mitzvos equally: that they are the command and will of Hashem .	פי זה שעל ידי המצוות נעשית המשכת אלקות, הוא מצד הנקודה המשמשת ששכל המצוות בשונה, שהם צווי ורצון הקדוש ברוך הוא
But that the mitzvos are divided into categories— edos, chukim, and mishpatim —is in relation to the revelation of the drawing down:	ונה שהמצוות נחלקות בהסוגים: עדות, חוקים, ומשפטים — הוא בנוגע לגילוי ההמשכה
in edos, the drawing down is hidden ; in chukim, the drawing is revealed in a surrounding way (makif); and in mishpatim, the revelation is internal .	שבעדות — ההמשכה היא בהעלם, ובחוקים — ההמשכה היא בגילוי באופן דמקיר, והגילוי דמשפטים — הוא גילוי בפנימיות
Therefore, the wise son’s question “What are the edos and the chukim and the mishpatim that Hashem our G-d has commanded you” is—	וישאלת הבן חכם: "מה העדות והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם", היא
the mitzvos that Hashem our G-d commanded you after Matan Torah , whose main aspect is practical action —their entire purpose is the drawing down of G-dliness . And if so:	דמצוות אשר צוה ה' אלקינו אתכם לאתרי מתן תורה, שעיקרן הוא עשייה בפועל, ענינן הוא המשכת אלקות—ואם כן

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

<p>What are the edos, the chukim, and the mishpatim? The distinction between them lies in the manner of revelation.</p>	<p>מה העדות והחוקים והמשפטים? שהחילוק דעות, חוקים ומשפטים – הוא בענין הגילוי.</p>
<p>(ח)</p>	
<p>And the response: “We were slaves to Pharaoh in Egypt and Hashem took us out from Egypt...” is— that at Matan Torah, which followed the preparation of the exile in Egypt and the Exodus from Egypt, the power was given that through practical mitzvos, the highest revelations can be drawn down (as explained above in section 1).</p>	<p>והתשובה "עבדים היינו לפרעה במצרים ויציאנו ה' ממצרים גו'" היא, שבמתן תורה, שהיה לאחרי ההקדמה דגלות מצרים וציאת מצרים, ניתן הפח, שעל ידי מצוות מעשיות, נמשיכו המשכות הכי געלות (כפ"ל סעיף א').</p>
<p>And also that the revelations that come through the action of mitzvos should be in a revealed state.</p>	<p>וגם, שהמשכות שעל ידי מעשה המצוות יהיו בגילוי.</p>
<p>And this is (the meaning of) “Hashem commanded us to do all these chukim for awe...”—</p>	<p>וזהו: "ויציאנו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה גו"</p>
<p>“Yirah” (awe) has the same letters as “re'iyah” (sight) (as stated in the maamar)</p>	<p>(יראה" אותיות "ראיה") (כמו שכתוב במאמר)</p>
<p>meaning: that the revelations that come through the doing of mitzvos (“Hashem commanded us to do...”) should be in a state of visibility, up to the level of seeing.</p>	<p>שהמשכות שעל ידי עשיית המצוות ("ויציאנו גו" לעשות") יהיו בגילוי, עד לאופן של ראיה.</p>
<p>And the primary revelation of the Divine flow that comes through the action of mitzvos will be in the future era, when the sight will be in the loftiest levels—</p>	<p>ועיקר גילוי ההמשכות שעל ידי עשיית המצוות יהיה— לעתיד לבוא, שאז תהיה הראיה בדרגות הכי געלות</p>
<p>even to the level of awe (which has the same letters as sight) of Hashem our G-d, a vision of the Essence of the Infinite One, blessed be He.</p>	<p>ועד ליראה (אותיות ראיה) את ה' אלקינו, ראית מהות אין סוף ברוך הוא</p>
<p>And this is (the meaning of) “Hashem commanded us to do all these chukim...”—specifically chukim,</p>	<p>וזהו: "ויציאנו ה' לעשות את כל החוקים גו"—החוקים דוקא</p>
<p>because when one fulfills mitzvos only based on reason, the Divine flow through the mitzvos is concealed;</p>	<p>כי לשמקיים המצוות (רק) מצד הטעם, ההמשכות שעל ידי המצוות הן בהעלם</p>
<p>and in order for the Divine flow from mitzvos to be revealed, it must be that the fulfillment of mitzvos (even edos and mishpatim) is because they are Hashem’s command, like the chukim.</p>	<p>ובכדי שהמשכות דהמצוות יהיו בגילוי, הוא על ידי שקיום המצוות (גם המצוות דעות ומשפטים) הוא מפני שהם צווי ה', כמו החוקים</p>
<p>(ט)</p>	
<p>And behold, after all the above, an explanation is needed: since the Torah of Truth calls him by the name “wise (son),” it follows that he knows the novelty of Matan Torah—</p>	<p>והנה לאחרי כל הנ"ל צריך ביאור, דכיון שתורת אמת קוראת אותו בשם (בן) חכם, מסתבר, שהוא יודע—החידוש דמתן תורה</p>

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בנך מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

that at Matan Torah, the power was given to draw down through practical mitzvos the most sublime revelations , and that those revelations should be in a revealed state —	שְׂבַמְתָּן תּוֹרָה נִתְּנָה, לְהַמְשִׁיךְ עַל יְדֵי מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, הַמְשֻׁכּוֹת הַכִּי נִעְלוֹת, וְשֶׁהַמְשֻׁכּוֹת יִהְיוּ בְּגִילּוּי
so what is his question: “What are the edos...?”	“וַיִּמְהַי הַשְּׂאֵלָה: ”מָה הָעֵדוֹת גּוֹ”
And this can be explained based on what is explained elsewhere: that the reason the actions of the Avos (Patriarchs) are recounted in the Torah—even though their service was seemingly only a preparation for Matan Torah—	וַיֵּשׁ לְבָאֵר זֶה עַל פִּי מָה שֶׁנִּתְּבָאֵר בְּמָקוֹם אַחֵר, דְּזֶה שֶׁמַּעֲשֵׂה אָבוֹת נֶאֱמָר בַּתּוֹרָה (אִף שֶׁעֲבוּדַת הָאָבוֹת —(הִזְמַתָּ לְקִאֲוָרָה רַק הַפְּדָמָה לְמַתָּן תּוֹרָה
is because even now , after Matan Torah, there must be service in the style of the Avos' service .	הוּא, לְפִי שְׂגָם עֲכָשְׁיוֹ לְאַחֲרֵי מַתָּן תּוֹרָה, צְרִיכָה לִהְיוֹת עֲבוּדָה שֶׁבְּדִגּוּמַת עֲבוּדַת הָאָבוֹת
And the point is: the requirement that every single day the Torah and mitzvos should be as new (and even more than new)—	וְהַעֲנִין הוּא, דְּזֶה שֶׁנֶּצְטַטְרִינוּ בְּכָל יוֹם וַיְהִי בְּעֵינֵינוּ —(כְּחֻדָּשִׁים, וַיִּתְּרָה מִיּוֹ) חֻדָּשִׁים
this applies not only to the preciousness and belovedness of Torah and mitzvos, but also to the learning and fulfillment themselves—	הוּא לֹא רַק בְּנוֹגַע לְהִיוֹקֵר וְהַחֲבִיבוּת דְּתּוֹרָה וּמִצְוֹת, אֲלָא גַם בְּנוֹגַע לְלִימוּד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַמִּצְוֹת עֲצָמָם
that each day a person must ascend to an even higher level , as in the command “one ascends in holiness,” until a level without comparison —	שֶׁבְּכָל יוֹם צְרִיכִים לִהְיוֹת בְּדִרְגָּא נִעְלִית עוֹד יוֹתֵר, —כְּהַצּוּוֵי "מַעֲלִין בְּקֻדְשׁ", וְעַד לְעֲלִיָּה בְּאֵין עֲרוּךְ
to the extent that the Torah and mitzvos of the previous day are as nothing, not counted compared to today’s Torah and mitzvos, which are thus actually new .	וְעַד שֶׁהַתּוֹרָה וּמִצְוֹת שֶׁהָיוּ אֶצְלוֹ קוֹדֵם הֵם (כְּלֹא חֲשִׁיבִים אוֹ לֹא חֲשִׁיבִים) לְגַבֵּי הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת דְּיוֹם זֶה, שֶׁלֹּכֵן (הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת דְּיוֹם זֶה הֵם (כְּחֻדָּשִׁים אוֹ חֻדָּשִׁים
And this is why even now , after Matan Torah, there must be service like the Avos' service before Matan Torah—	וְזֶהוּ שְׂגָם עֲכָשְׁיוֹ לְאַחֲרֵי מַתָּן תּוֹרָה, צְרִיכָה לִהְיוֹת —עֲבוּדָה שֶׁבְּדִגּוּמַת עֲבוּדַת הָאָבוֹת קוֹדֵם מַתָּן תּוֹרָה
for Matan Torah is every day —“the Giver of the Torah” is in the present tense —	כִּי מַתָּן תּוֹרָה הוּא בְּכָל יוֹם, "נוֹתֵן הַתּוֹרָה" — לְשׁוֹן הַיּוֹנָה
and each day is on a higher level , and therefore the service each day must resemble that of the Avos—	וּבְכָל יוֹם הוּא בְּדִרְגָּא נִעְלִית יוֹתֵר, וְלֹכֵן, צְרִיכָה לִהְיוֹת בְּכָל יוֹם עֲבוּדָה שֶׁבְּדִגּוּמַת עֲבוּדַת הָאָבוֹת
as a preparation for the Matan Torah of that day .	שֶׁהִיא הַכְּנָה וְהַפְּדָמָה לְמַתָּן תּוֹרָה דְּיוֹם זֶה
And based on this one can explain the wise son’s question : “What are the edos... that Hashem our G-d commanded you ”—	וְעַל פִּי זֶה יֵשׁ לְבָאֵר שְׂאֵלַת הַבֵּן חֲכָם: "מָה הָעֵדוֹת גּוֹ" —"אֲשֶׁר צִוָּה גּוֹ אֶתְכֶם
because the Torah and mitzvos of the wise son are truly new each day ,	כִּי הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת שֶׁל הַבֵּן חֲכָם הֵם בְּכָל יוֹם חֻדָּשִׁים מְמֹשׁ
and he is therefore always in the state of beginning , like before Matan Torah.	וְלֹכֵן הוּא נִמְצָא תָּמִיד בְּהַתְחַלְתּוֹ — בְּהַמְצָב דְּקוֹדֵם מַתָּן תּוֹרָה

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלך בנה מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

And one can say that this is why he says: "that Hashem... commanded you , and not us"—	ויש לומר, דזה שאומר: "אשר צוה גו' אתכם" — אתכם ולא אותנו
to hint that his state is one of before Matan Torah.	הוא בכדי לרמז שאצלו הוא המצב דקודם מתן תורה
(י"ד)	
And this can be connected with the fact that the question of the wise son is primarily on the night of Pesach—	ויש לקשר זה עם זה ששאלת הבן חכם היא בעיקר בקליל הפסח
even though the question "What are the edos..." (simply) pertains to all the mitzvos—	אף שהשאלה "מה העדות גו'" (בפשטות) היא בנוגע לקלילות המצוות
because Pesach is the birth of the Jewish people.	כי בפסח הוא לידת עם ישראל
And this is why the holiday of Pesach is especially connected to the concept of education —	וזהו שחג הפסח שייך במיוחד לענין החנוכה
for the education of children begins immediately upon their birth.	כי חנוכה היקדים מתחיל מיד כשנולד
And this is the connection between the wise son's question and the night of Pesach—	וזהו הקשר ששאלת הבן חכם עם ליל הפסח
that his asking "What are the edos..." is because, since he is always ascending , he finds himself in a state prior to Matan Torah ,	כי זה ששואל "מה העדות גו'" הוא כי (מצד זה שעולה תמיד בעילוי אחר עילוי) הוא נמצא במצב שלפני מתן תורה,
and is not yet fitting for any concept—like an infant at the moment of birth.	ושאינו שייך עדיין לשום ענין, כתינוק ברגע שנולד
(י"א)	
(11) And the response " We were slaves to Pharaoh in Egypt, and Hashem took us out with a strong hand " is—	והתשובה "עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו ה' ממצרים ביד חזקה" היא
that even someone who is at the level of an infant just born (including one who is literally at that level, unlike the wise son who is there because of his lofty ascent),	שגם מי שהוא בדרגת תינוק ברגע שנולד (כולל זה שהוא בדרגה זו בפשטות, ולא כהבן חכם שהוא (בדרגה זו מצד העליות שלו
and even more so, someone who is in a state of a slave to Pharaoh in Egypt— before the birth that is the Exodus from Egypt—	ויתירה מזה, גם מי שהוא במצב דעבד לפרעה במצרים (לפני הלידה דיציאת מצרים
Hashem brings him out of Egypt with a strong hand —	מוציא ה' אותו ממצרים ביד חזקה
"with a strong hand" means with the force of revelation ,	***ד*** ביד חזקה" הוא תוקף ההתגלות
until "the King of kings, the Holy One, blessed be He, appeared to them in His glory and essence and redeemed them."	ועד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו וגאלו

The Rebbe

בס"ד. י"א ניסן ה'תשל"ח

פי ישאלה בנה מחר לאמר מה העדות, והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו אתכם

<p>This is a leap from one extreme to the other: from the lowest (slaves to Pharaoh in Egypt) to the highest—</p>	<p>נשהוא דילוג מן הקצה אל הקצה, מהמטה ביותר ("עבדים לפרעה") להמעלה ביותר – הגילוי דבכבודו ובעצמו</p>
<p>And so it will be for us: “As in the days of your going out from Egypt, I will show him wonders”—</p>	<p>וכן תהיה לנו: "כימי צאתה מארץ מצרים אראנו — נפלאות</p>
<p>a redemption in a leaping manner from one end to the other,</p>	<p>גאולה בדרך דילוג מן הקצה אל הקצה</p>
<p>from the doubled and redoubled darkness of exile—especially in the generation of Ikvesa deMeshicha (the “heels of Moshiach”), when the darkness is even greater—</p>	<p>שמן החשך הכפול ומכופל דגלות, ובפרט בדרך, דעקבתא דמשיחא שחשך גדול עוד יותר</p>
<p>we come immediately to the revelation of “and the glory of Hashem will be revealed, and all flesh shall see...”,</p>	<p>באים מיד להגילוי ד"ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר", גו</p>
<p>and “Hashem will be King”, through the coming of our righteous Moshiach, speedily in our days, literally.</p>	<p>והיתה לה' המלוכה, בביאת משיח צדקנו במהרה. בימינו ממש</p>